

3. Sťažovateľ sa domáhal obnovy tohto trestného konania, čo odôvodnil tým, že rozsudkom najvyššieho súdu z 22. novembra 2022 bolo rozhodnuté, že zločinecká skupina, pre ktorú mal byť podľa § 296 Trestného zákona činný, neexistovala. Ďalej uviedol, že mu nemôže byť odopreté právo domáhať sa zmeny súdneho rozhodnutia, ak bolo rozhodnutím súdu v inom konaní preukázané, že zločinecká skupina neexistovala. Rozsudok najvyššieho súdu z 22. novembra 2022 je tak významnou novou skutočnosťou, ktorá odôvodňuje obnovu jeho konania vo výroku o vine a treste.

4. Prokurátor k návrhu sťažovateľa uviedol, že bol odsúdený za činnosť pre zločineckú skupinu, a nie ako jej člen. Preto mu bol trest určovaný podľa trestného činu s najprísnejšou trestnou sadzbou, ktorým bol trestný čin podľa § 172 ods. 4 písm. c) Trestného zákona, a nie trestný čin podľa § 296 Trestného zákona. Okrem toho mu bol uložený mimoriadne znížený trest podľa § 39 ods. 2 Trestného zákona. Podľa prokurátora návrh sťažovateľa nesmeruje k naplneniu účelu obnovy konania, keďže do úvahy neprichádza iné rozhodnutie o treste a rozhodnutie v inom trestnom konaní nie je novou skutočnosťou. Takou je podľa § 394 ods. 4 Trestného poriadku len rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva.

5. ŠTS ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením návrh sťažovateľa zamietol. Odkázal na § 394 ods. 1 Trestného poriadku, z ktorého vyvodil, že v konaní o povolenie obnovy konania sa nepreskúmava zákonnosť a odôvodnenosť pôvodného rozhodnutia, ale posudzuje sa otázka, či nové skutočnosti alebo dôkazy v spojení s už vykonanými dôkazmi môžu odôvodniť iné rozhodnutie. K tomu, že zločinecká skupina podľa iného rozsudku súdu neexistuje, uviedol, že sťažovateľovi bol trest uložený nie za činnosť pre zločineckú skupinu podľa § 296 Trestného zákona, ale za zločin podľa § 172 ods. 4 písm. c) Trestného zákona. ŠTS sa preto stotožnil s argumentáciou prokurátora, na ktorú odkázal a zdôraznil, že sťažovateľom uvedené rozhodnutie nie je spôsobilé viesť k inému rozhodnutiu o vine, keďže uzavretím dohody o vine a treste prijal zodpovednosť za svoje konanie.

6. Proti uzneseniu ŠTS podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej zdôraznil, že jeho priznanie v dohode o vine a treste nie je korunným dôkazom a uznanie viny musí byť podporené aj inými dôkazmi. Ďalej rozobral význam dohody o vine a treste a zdôraznil, že bol uznaný vinným aj z trestného činu podľa § 296 Trestného zákona a uznanie viny v tejto časti mohlo ovplyvniť aj rozhodnutie o treste. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením najvyšší súd sťažnosť sťažovateľa zamietol. Opätovne zvýraznil význam obnovy konania, ktorej účelom nie je preskúmanie zákonnosti pôvodného rozhodnutia. Následne zdôraznil, že sťažovateľ dohodou uznal vinu, a to aj sčasti trestného činu podľa § 296 Trestného zákona. Tým súhlasil s obmedzeným vecným prieskumom veci súdom, keďže podľa § 331 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku návrh dohody o vine a treste súd odmietne, len ak zistí závažné porušenie procesných predpisov alebo ak navrhovaná dohoda o vine a treste je zrejme neprimeraná.

III.

7. Sťažovateľ opisuje výsledky trestného konania, v ktorom bol na základe dohody o vine a treste uznaný vinným a bol mu uložený trest. Ďalej opisuje svoju argumentáciu v konaní o jeho návrhu na obnovu konania. Znova opakuje, že v inom trestnom konaní bolo rozhodnuté, že zločinecká skupina, pre ktorú mal byť činný, neexistovala a toto rozhodnutie treba považovať za takú

významnú skutočnosť, ktorá odôvodňuje obnovu konania. Preto bol odsúdený za skutok, ktorý sa nemohol stať. Sťažovateľ vyjadruje pochopenie pre závery súdov, že konanie o dohode o vine a treste je osobité, no bol uznaný vinným aj pre trestný čin podľa § 296 Trestného zákona – činnosť pre zločineckú skupinu, o ktorej bolo v inom konaní rozhodnuté, že neexistovala. Podľa sťažovateľa na túto argumentáciu súdy nereagovali, a preto je ich odôvodnenie nedostatočné.

IV.

8. V rozsahu proti uzneseniu ŠTS sťažovateľ podal sťažnosť podľa Trestného poriadku, ktorú najvyšší súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením zamietol. Právomoc najvyššieho súdu podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti proti uzneseniu ŠTS. Preto bola ústavná sťažnosť v rozsahu proti uzneseniu ŠTS pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

9. K námietke porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru treba uviesť, že na konanie o návrhu na povolenie obnovy konania sa toto právo nevzťahuje (Kulnev v. Rusko, rozhodnutie z 18. 3. 2010, č. 7169/04, Rudan v. Chorvátsko, rozhodnutie z 13. 9. 2001, č. 45943/99), keďže v konaní o obnovu konania ide o rozhodnutia, ktoré priamo nesúvisia s oprávnenosťou trestného obvinenia. Táto námietka sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, čo odôvodňuje jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

10. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená aj pri námietke porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu. Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli súdu skôr známe a nemohli sa ani brať do úvahy. Ani všeobecné súdy, o to menej ústavný súd, však nemôžu v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy podľa Trestného poriadku preskúmať napadnuté meritórne rozhodnutie a znova posudzovať otázku viny či trestu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje len na kontrolu, či všeobecné súdy postupovali ústavne konformným spôsobom, keď rozhodli o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania a následne zamietli sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na obnovu konania. Teda, či sa návrhom na povolenie obnovy riadne zaoberali, či prijaté rozhodnutie adekvátne odôvodnili a či ich právne závery nie sú excesom. Pri zamietnutí návrhu je rozhodujúce, či ho všeobecné súdy dostatočne odôvodnili a uviedli, prečo predostreté nové skutočnosti nepovažovali za také, ktoré by opodstatňovali obnovu konania.

11. Z rozhodnutí ŠTS a najvyššieho súdu je okrem rôznych od podstaty veci ubiehajúcich argumentov zrejmé, že oba súdy za novú skutočnosť či dôkaz nepovažovali rozhodnutie trestného súdu v inom trestnom konaní, v ktorom bolo konštatované, že zločinecká skupina, pre ktorú mal byť sťažovateľ činný, a preto uznaný vinným aj z trestného činu podľa § 296 Trestného zákona, neexistovala. Z rozhodnutí oboch súdov je zrejmé, že rozhodnutie v inej veci je dôvodom na povolenie obnovy konania len vtedy, ak ide o rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, čo platí osobitne v tej súvislosti, že vina sťažovateľa z trestného činu podľa § 296 Trestného zákona bola následkom jeho dohody o vine a treste, v ktorej sťažovateľ uznal vinu aj za trestný čin,

za ktorý zákon ustanovuje vyššiu trestnú sadzbu. Tento záver pri výklade Trestného poriadku ako podústavného práva nemožno posúdiť ako zjavne mylný či extrémne nelogický.

12. Sťažovateľ uznal vinu zo spáchania trestného činu, ktorého komponentom bola konštrukcia zločineckej skupiny. Hoci v inom trestnom konaní existencia tejto skupiny nebola preukázaná, nemožno tento záver všeobecných súdov v prostredí inej miery dokazovania ako pri sťažovateľom uzavretej dohode o vine a treste hodnotiť ako či už novú skutočnosť alebo dôkaz, ktorý by odôvodňoval obnovu konania. Treba zvýrazniť, že sťažovateľ bol v trestnom konaní uznaný vinným aj z iného trestného činu, pre ktorý zákon stanovuje vyššiu trestnú sadzbu a pre ktorý mu bol uložený mimoriadne znížený trest. Iné, či už skutkové alebo právne posúdenie čiastkového komponentu skutku sťažovateľa v inom trestnom konaní, preto samo osebe nemožno považovať za novú skutočnosť alebo dôkaz. Rozhodnutie v inom trestnom konaní nie je novou skutočnosťou, keďže ide o formuláciu záveru trestných súdov v iných podmienkach dokazovania a právneho posúdenia, ako tomu bolo pri dohode o vine a treste. Rovnako takéto rozhodnutie ani nemožno považovať za dôkaz, ktorý by bol spôsobilý vyvrátiť správnosť záveru dosiahnutého pod vplyvom dohody o vine sťažovateľa z trestného činu podľa § 296 Trestného zákona.

13. Argumentácia najvyššieho súdu nadväzuje na vnímanie obnovy trestného konania ústavným súdom, podľa ktorého účelom obnovy konania je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov. Preto všeobecné súdy v konaní o návrhu na povolenie obnovy podľa Trestného poriadku nemôžu preskúmať vecnú správnosť právoplatných rozhodnutí. Úloha ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam o návrhu na povolenie obnovy sa obmedzuje len na kontrolu, či sa všeobecné súdy návrhom na povolenie obnovy riadne zaoberali, či prijaté rozhodnutie adekvátne odôvodnili a či ich právne závery nie sú zjavne mylné (IV. ÚS 445/2020).

14. Tak tomu v prípade sťažovateľa nie je. Nemožno dospieť k záveru, že by rozhodnutie o vine sťažovateľa v pôvodnom konaní bolo skutkovo vadné, keďže sťažovateľ spáchanie tohto skutku nenamietal a ani vo svojej argumentácii neuvádza, že by bolo výsledkom skutkového omylu spôsobeného tým, že by nemohol uviesť určité skutočnosti alebo predložiť určité dôkazy. Účelom obnovy konania je naprávať skutkové vady v prípade, ak sa objavia iné skutočnosti alebo dôkazy, ktoré v pôvodnom konaní nemohli byť uvedené alebo vykonané. Sťažovateľovi však nič nebránilo v tom, aby v pôvodnom konaní označil či už skutočnosti alebo dôkazy, ktoré ho v inom trestnom konaní viedli k záveru, že zločinecká skupina, pre ktorú mal byť činný, neexistovala. To, že rozhodnutie v inej trestnej veci v zásade nemôže byť či už novou skutočnosťou alebo dôkazom, vyplýva i z toho, že § 394 ods. 4 písm. a) Trestného poriadku pripúšťa obnovu konania len v prípade špecifického rozhodnutia, ktorým je rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva. Preto je ústavná sťažnosť v rozsahu proti uzneseniu najvyššieho súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

15. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu